

TAJNA PISMA KALUĐERA
KOJI JE PRODAO SVOJ FERARI

Robin Šarma

TAJNA PISMA
KALUĐERA KOJI JE
PRODAO SVOJ FERARI

Prevela sa engleskog
Biljana Kukoleča

Mono i Manjana
2012.

Naslov originala

The Secret Letters of the Monk Who Sold His Ferrari - Robin S. Sharma
Copyright © 2011 by Robin S. Sharma
Sva prava su zadržana. Objavljeno u saradnji sa HarperCollinsPublishersLtd,
Toronto, Canada

Prava za srpsko izdanje © Mono i Manjana, 2012

Izdavač

Mono i Manjana

Za izdavača

Miroslav Josipović
Nenad Atanasković

Glavni i odgovorni urednik

Srđan Krstić

Prevod

Biljana Kukoleča

Lektura

Ana Ranđelović

Dizajn korica

Vladislav Filipović

Kompjuterska priprema

Mono i Manjana

Štampa

Elvod-print, Lazarevac

E-mail: office@monoimanjana.rs

www.monoimanjana.rs

CIP - Каталогизacija у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

ŠARMA, Robin S., 1964-

Tajna pisma kaluđera koji je prodao svoj ferari / Robin Šarma ; [prevod
Biljana Kukoleča]. - Beograd : Mono i Manjana, 2012
(Lazarevac : Elvod-print). - 253 str. ; 21 cm

Prevod dela: The Secret Letters of the Monk who Sold His Ferrari / Robin S.
Sharma.

ISBN 978-86-7804-600-1

821.111(73)-31

COBISS.SR-ID 188240652

Prolog

Moj zanemeli vodič brzo je grabio napred, kao da mu nije bilo što se nalazi na ovakvom mestu. Tunel je bio nizak i slabo osvetljen, ali se nije moglo prikriti ono što je bilo u njemu. Dugi zasvođeni zidovi bili su prekriveni kostima – dugim bedrenim kostima poređanim u redove, kao i hrpama golenjača. Izukrštane poput kostiju na nekom crtežu, ležale su unaokolo i gomile rebara i ključnjača. Na svakom zaokretu stajali su čitavi stubovi od lobanja. U ovoj nekropoli sahranjene su kosti šest miliona Parižana. Čovek je odjednom zastao na nekom raskršću na ulazu u drugi tunel. Taj prolaz je bio odvojen zardalom gvozdenom rešetkom od tunela kojim smo do tada išli. Bio je u potpunom mraku. Moj vodič je gurnuo rešetku i uronio u tamu. Pritom se osvrnuo da bi bio siguran da ga sledim. Nesigurno sam hodao slabo osvetljenim hodnikom, a onda je i svetlo nestalo. Udario sam vrhom stopala u nešto. Vodič je uperio svoju bateriju u pod. Poželeo sam da to nije učinio. Onog dotadašnjeg reda u ređanju više nije bilo, svuda oko nas su ležale ljudske kosti koje su krckale pod nogama, popadale na hrpe iz udubljenja u zidovima. Pod svetlom baterijske lampe videli smo slojeve prašine i bezbroj paukovih mreža koje su visile s tavanice.

„Ovamo“, rekao je moj vodič. Pružio mi je lampu. „Ovo je za vas“, rekao je. Ja sam je preuzeo, a on se provukao pored mene.

„Šta to...“, počeo sam.

Pre nego što sam mogao da završim, on je odsečno odgovorio: „Srešćete se ovde s njim“, a zatim je naglo nestao ostavljajući me na pedeset stopa ispod zemlje, kao jedinu živu osobu u moru mrtvih.

Prvo poglavlje

Bio je to jedan od onih dana za koje poželite da se završe i pre nego što počnu. Probudilo me je neobično jako svetlo koje je prodiralo ispod žaluzina moje spavaće sobe. Bilo mi je jasno da takvo svetlo znači da je barem osam sati ujutru, a ne sedam, kao što je trebalo da bude. Budilnik mi, očigledno, nije zvonio na vreme. Posle toga sam nekih dvadesetak minuta paničio i psovao, a bilo je i vike i plača (plakao je moj šestogodišnji sin) dok sam ja jurcao po kući od kupatila do kuhinje i ulaznih vrata nastojeći da prikupim sve one smešne sitnice koje će Adamu i meni biti potrebne u toku dana. Kada sam, oko četrdeset pet minuta kasnije, zaustavio auto ispred Adamove škole, sin mi je dobacio prekoran pogled.

„Mama kaže da uvek kasnim u školu kada me ti vodiš ponedeljkom i da, ako se to nastavi, neće više da me ostavlja da prespavam kod tebe u nedelju uveče.“

O, zaboga!

„Ovo je poslednji put, obećavam ti“, rekao sam. „Poslednji put.“

Adam je izašao iz automobila s vrlo sumnjičavim izrazom lica.

„Evo ti“, rekao sam i pružio mu punu plastičnu torbu. „Nemoj da zaboraviš ručak.“

„Možeš da ga zadržiš“, rekao je ne gledajući me u lice. „Ne smemo donosimo puter od kikirikija u školu.“

Okrenuo se na petama i potrčao kroz prazno školsko dvorište. Jadno dete, mislio sam dok sam gledao kako trupka nožicama trčeci prema ulaznim vratima. Za dete nema ničeg goreg nego da zakasni u školu i uđe u učionicu poslednji. Svi će ga ogovarati po hodnicima. Pored toga, nema sa sobom ni ručak.

Bacio sam plastičnu torbicu s vraćenom hranom na suvozačevo sedište. Još jedan moj „starateljski“ vikend neslavno se završio. Čini mi se da sam neverovatno omanuo kao muž, a sada izgleda da ću biti i podjednako loš razvedeni otac. Od trenutka kada sam u petak pokupio Adama iz škole nizali su se u beskraj samo neprijatni događaji. Bez obzira na činjenicu da mi je preko nedelje Adamovo odsustvo stvaralo osećaj praznine kakav ima čovek kome nedostaje ruka ili noga, uvek sam petkom kasno dolazio po njega. Moje obećanje da ću ga voditi na picu i u bioskop bilo je narušeno činjenicom da je dete već pojelo sendvič s tunjevinom koji mu je Aniša napravila za svaki slučaj, rekavši mu da ga pojede u uobičajeno vreme večere. Moj mobilni telefon je stalno pištao, što je zvučalo kao gadan napad štucavice. Telefon mi je zvonio u bioskopu i dok sam ušuškavao Adama u postelju. Zvrčao je i za vreme našeg doručka, koji se sastojao od pomalo zagorelih palačinki, a i dok smo šetali po parku. Pištao je kada sam naručivao hamburgere i kada je bilo vreme za priču pred spavanje. Glavni problem bio je u tome što sam uporno odgovarao na sve te pozive. Proveravao sam poruke, slao odgovore, pričao sa svima, a u svakom od tih pre-

kida Adam je bivao sve tiši i delovao je sve odsutnije. Srce mi se cepalo zbog toga, ali su mi se dlanovi znojili od same pomisli na to da ignorišem telefonske pozive.

Dok sam jurio na posao, mislio sam o celom tom našem neuspelom vikendu. Kada je Aniša zatražila razvod, osećao sam se kao da me je udario kamion. Ona se godinama ranije žalila da nikada nisam s njom i Adamom, ali sam ja bio toliko obuzet poslom i sopstvenim životom da nisam nalazio vremena da budem i deo njihovog.

„Kako to uopšte može nešto da dovede u red?“, pitao sam je. „Kako ćeš me viđati češće nego do sada tako što ćeš preduzeti sve mere da me viđaš *što ređe*?“

Najzad mi je Aniša rekla da me i dalje voli. Rekla je i da želi da održavam dobre odnose sa sinom.

U vreme kada sam se uselio u sopstveni stan bio sam vrlo povređen i ogorčen. Obećao sam sebi da ću više vremena provoditi kod kuće. Čak sam otkazao učešće na turniru u golfu moje kompanije, a i jednu poslovnu večeru s klijentom. No, Aniša je tvrdila da ja time samo zamazujem svima oči i da nisam zaista spreman da ispravim svoje greške. Uvek kada bih se setio tih njenih reči, stiskao bih ljutito zube. Zar Aniša ne shvata koliko je moj posao zahtevan? Zar ne vidi koliko mi je važan i da samo tako mogu i dalje da se probijam kroz život? Da ne radim toliko mnogo, zar bismo imali veliku kuću, automobile i divne televizore sa ogromnim ekranom? Priznajem da Aniša nije davala ni pet para na televizore, ali ipak...

Tada sam sebi obećao da ću biti sjajan razvedeni otac. Usmeriću svu svoju pažnju na Adama, ići ću na sve važ-

ne događaje u njegovoj školi. Vodiću ga na plivanje i na časove karatea i čitaću mu knjige. Kada me uveče pozove telefonom, naću ću vremena da pričam s njim koliko god mu bude potrebno. Saslušaću sve priče o njegovim problemima, posavetovaću ga i našalicio se. Pomagaću mu pri izradi zadataka, čak ću igrati s njim i one dosadne video-igrice koje toliko voli. Ako već ne mogu da budem u dobrim odnosima sa ženom, izgradiću divan odnos sa sinom. Pokazaću Aniši da se nikada nisam pretvarao niti kome zamazivao oči.

Prvih nekoliko nedelja našeg odvojenog života činilo mi se da mi sve baš dobro ide. Nekako mi to i nije padalo naročito teško. Bio sam, doduše, zapanjen osećanjem da mi njih dvoje mnogo nedostaju. Budio sam se u svom stanu i činilo mi se da čujem dečji glasić koga nije bilo. Uveče sam hodao po sobama uzduž i popreko misleći kako sam ranije, u to doba večeri, obično čitao Adamu priču pred spavanje. U neko kasnije doba bih opet pomislio da je to baš ono vreme kada sam obično grlio Adama za laku noć. Zatim bi došlo i vreme kada sam uskakao u krevet pored Aniše i uzimao je u naručje. Vikendi su mi delovali kao nešto vrlo daleko i nisam mogao da ih dočekam.

Kako su meseci prolazili, te moje misli polako su bledele. Ili, bolje rečeno, bile su zatrpane raznim novim mislima i poslovima. Svake večeri sam donosio posao kući i radio do kasno. Kad bi me Adam pozvao, ja sam najčešće nešto kucao na kompjuteru, pa bih čuo tek svaku drugu njegovu rečenicu. Prošle bi čitave nedelje a da ja, u toku celog dana, ni ne pomislim na ono što oni možda u tom času rade. Kad je počeo Adamov školski raspust,

ja sam odjednom shvatio da uopšte nisam isplanirao vreme koje treba da provedem sa sinom. Zatim se desilo i da sam zakazao večeru s klijentom baš one večeri kada se u Adamovoj školi održavao prolećni đачki koncert. Takođe sam potpuno zaboravio da ga odvedem na redovno šestomesečno čišćenje zuba, mada me je Aniša na to podsetila prethodne nedelje. Počeo sam redovno da kasnim petkom kada bih odlazio da ga uzmem iz škole. Ovog vikenda opet sam pokušao da se pozabavim kvalitetom našeg zajedničkog vremena, ali je to ličilo na sve drugo osim na kvalitetno druženje.

Mahnuo sam Deniju, našem čuvaru zgrade i „bezbednjaku“ dok sam tražio mesto na parkingu. Posle lude vožnje gradom u želji da stignem ovamo na vreme, odjednom sam pozeleo da uopšte ne budem tu. Uparkirao sam automobil, ali nisam odmah ugasio motor.

U svoju odbranu mogu reći samo to da je moja opsednutost poslom delovala sasvim prirodno. Naša kompanija je prolazila kroz vrlo težak period. Mesecima se pričalo da će nas verovatno prodati. Poslednjih dvanaest sedmica proveo sam isključivo u proučavanju raznih papira: izveštaja o prodaji, inventarskih lista, izveštaja o zaposlenima, izveštaja o profitu i gubicima. Kada bih noću konačno sklopio oči, video bih pred sobom samo neprekidni niz linija i brojki iz raznih izveštaja. To me je i sada čekalo, i to čim uđem u zgradu, ali nisam mogao više da odlažem ulazak. Isključio sam motor, dohvatio torbu s laptopom i ušao u zgradu.

Pozdravio sam Devina, našeg recepcionara. Bio je nagnut nad monitorom i pažljivo nešto proučavao, ali sam

znao da on zapravo ređa pasijans. Kad sam skrenuo nadesno, video sam ga kako namiguje, ili mi se to, možda, samo učinilo. Najkraći put do moje kancelarije bio je s leve strane, ali više uopšte nisam išao tuda. Devin je svakako mislio da je to zbog toga što se Tesina kancelarija nalazi na desnoj strani. No, to je za mene bio samo dodatni razlog. Ako skrenem na desnu stranu, to znači da ne moram da prođem pored Juanove kancelarije. Prokleti Juan! Ne znam ni sâm zašto mi je to toliko smetalo i posle toliko vremena. Sada je to bila samo još jedna prazna kancelarija. Žaluzine su bile podignute, pisaci sto raščišćen, a stolica za stolom prazna. Nije bilo slika Juanove žene i dece na ormariću s fasciklama, ni šolje s kafom na kredencu, niti slika i plaketa na zidu. Ipak su senke svih tih stvari lebdele u praznom prostoru.

Malo sam usporio hod kada sam se približio Tesinom boksu. Nas dvoje smo godinama radili zajedno. Uvek smo se dobro slagali – imali smo sličan smisao za humor. Nisam bio siguran šta će biti sa mnom i Anišom, ali sam od našeg razdvajanja mnogo razmišljao o Tesi.

Uočio sam Tesinu blistavu kosu koja se presijavala, ali sam video i da upravo telefonira. Nastavio sam da idem hodnikom.

Skoro u istom času kada sam prošao kroz vrata svog ureda, počeo sam da se osvrćem unaokolo. Pitaо sam se da li treba da proverim novi prototip automobila pre nego što se bacim na neki hitniji posao. Znao sam da će me tim dizajnera obavestiti o razvoju projekta, ali sam pomislio i da će nekoliko minuta provedenih u laboratoriji

ji predstavljati lepu razonodu, i to me je odjednom dovelo u iskušenje.

Počeo sam karijeru u laboratoriji za dizajnere. Jedan od mojih prvih poslova bio je razvoj tog sektora – odnosno unapređenje proizvodnje automobilskih delova. To je bio moj posao iz snova. Tehnički direktor po imenu Juan uzeo me je tada pod svoje okrilje. Postao je moj mentor.

No, problem je bio u tome što, i kada volite svoj posao, ne možete dugo biti u nečijoj senci. To vam uništava karijeru. To niko nije morao da mi *kaže*. Bio sam kao pas koji maše repom sve dok ga ne zabole leđa. Ljudi s vrha su to приметili. Kada se upraznilo sledeće mesto u korporacijskoj hijerarhiji i kada su mi ponudili drugi posao, Juan me je pozvao u svoju kancelariju.

„Znaš“, rekao mi je, „ako prihvatiš to mesto, nećeš više moći da se baviš dizajnom. Bavićeš se prodajom i rukovodstvom. Želiš li to?“

„Ali, Juane, želim da napredujem“, rekao sam smejući se. „A mislim da ipak neću čekati da ti odeš u penziju da bih to učinio.“

Juan mi se bledo osmehnuo i nije rekao ništa.

Posle tog prvog koraka, ja sam relativno brzo napredovao ka višim položajima. Sada nadgledam sve projekte naše firme i bavim se kontrolom proizvoda za najvećeg klijenta kompanije.

Uzeo sam šoljicu kafe i pošao hodnikom prema laboratoriji. Zatim sam se naglo zaustavio. Uopšte nije bilo neophodno da idem tamo. Uključio sam kompjuter, otvorio jedan fajl i zagledao se u lavirint brojki koje su se pojavile na ekranu.

Nekoliko sati kasnije, pošto sam završio još jedan izveštaj o odnosu profita i gubitaka, rešio sam da ponovo pogledam u svoje pretrpano elektronsko poštansko sandučice kad je telefon naglo zazvonio. Trebalo mi je nekoliko sekundi da prepoznam glas svoje majke.

Zvučala mi je prilično zabrinuto. O Bože, pomislio sam. Šta je sada? Moja majka se povremeno, u toku poslednjih nekoliko meseci, zanimala za mene i moj život na vrlo neuobičajen način. To je počinjalo da me nervira.

„Žao mi je što te uznemiravam na poslu, Džonatane, ali ovo je važno“, rekla mi je. „Upravo sam pričala s našim rođakom Džulijanom – želeo bi da te vidi. Kaže da je vrlo hitno.“

Želi da *me* vidi, pomislio sam. Zašto bi, za ime sveta, rođak Džulijan poželeo da *vidi baš mene*?

Iskreno govoreći, nisam uopšte dobro poznao rođaka Džulijana. On je bio mamin brat od tetke, a ne moj. Majka je bila prilično bliska s Džulijanom i njegovom sestrom Ketrin kada su bili mali, ali ja sam odrastao na drugom kraju države. Udaljeni rođaci bili su mi zanimljivi baš koliko i prošlonedeljne novine.

Džulijana sam sreo samo jednom, i to kada sam imao deset godina. Bili smo u poseti tetki Ketrin i ona je priređivala neku večeru. Ne sećam se da li je i Džulijanova žena tada došla s njim ili je već bio razveden. Istini za volju, ne sećam se ničega s tog skupa osim Džulijanovog svetlocrvenog „ferarija“. Čuo sam kao Ketrin priča o njemu, pa sam čekaao rođaka na ulaznim stepenicama i video kako je dovezao „ferari“ pred kuću. Bio je atraktivniji nego što sam zamišljao. Džulijan je video kakav sam izraz lica na-

pravio (valjda mi je donja vilica pala na cipele), pa me je poveo da se provozamo njegovim autom. Nikada do tada nisam se vozio tako brzim automobilom. Činilo mi se da će se, u nekom trenutku, točkovi odlepiti od podloge, pa ćemo poleteti u vazduh. Mislim da u toku cele te vožnje nisam rekao ni reči. Kada smo se vratili pred tetkinu kuću, Džulijan je izašao iz automobula, a ja sam i dalje sedeo na svom mestu kao prikovan. „Želiš li da još malo posediš u automobilu?“, upitao me je. Samo sam klimnuo glavom. Okrenuo se da uđe u kuću, ali sam ga ja pozvao: „Rođaće Džulijane?“

„Da?“, odazvao se.

„Kako si nabavio ovakav auto?“, upitao sam. „Mislim... košta li on mnogo?“

„Svakako da košta“, rekao je. „Dakle, Džonatane, ako želiš da imaš takav auto, moraćeš vrlo naporno da radiš kad odrasteš.“

Te reči nikada nisam zaboravio.

Koliko se sećam, Džulijan tada nije dugo ostao s nama posle večere – izgledalo mi je da su mama i rođaka Ketrin razočarane – možda im je bilo pomalo žao što on odlazi. Mada sam imao samo deset godina, mogao sam da shvatim da Džulijan svakako može da ode na neka mnogo zabavnija mesta. On je živeo životom kakav sam i ja priželjkivao da vodim kada odrastem. Sa zavišću sam posmatrao kako njegov sportski automobil juri niz ulicu.

Pošto nekoliko godina nismo čuli ništa o njemu, mama je odjednom počela da pominje Džulijana u svakoj prilici kada bismo se okupili. Nedavno mi je rekla da on već dugo nema onaj „ferari“. Izgleda da je rođak Džulijan